

Joustavan opinto-oikeuden kehittäminen ammattikorkeakouluissa

Opetusministeriö on myöntänyt ammattikorkeakouluille Virtuaaliammattikorkeakoulun kautta suoritettaviin opintoihin opiskelijamaksurahaa yhteensä 0,9 miljoonaa euroa vuodessa sopimuskaudella 2007 - 2009. Rahoitukseen lisätään AMK:issa 40 %:n omavastuu, jolloin kokonaissumma on vuosittain koko AMK-kentälle 1 260 000 euroa. Onhan AMK:ssanne jo suunnitelma, miten opiskelijamaksurahoja tänä vuonna käytetään?

Virtuaaliammattikorkeakoulun tarjonta oli tammi-helmikuussa kasvanut edellisvuodesta 26 % ja kysyntä 75 %. OPM:n rahoitus omavastuuosuuksineen edellyttäisi, että kysyntä kasvaisi jo tänä vuonna noin 330 % viime vuodesta.

Opetusministeriön linjauksia

Opetusministeriön Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 2004 - 2008 tavoitteena on että virtuaaliopetus mahdollistaisi yksilöllisiä opintoja:

Ammattikorkeakoulut lisäävät opetuksessaan opiskelijoiden mahdollisuuksia yksilöllisiin ratkaisuihin opetussisältöjen suhteen. Opiskelijoille vahvistetaan henkilökohtaiset opintosuunnitelmat, lisätään kesäaikaan toteutettavaa opetustarjontaa ja tarjotaan kaikissa koulutusohjelmissä mahdollisuus suorittaa vähintään 30 opintoviikkoa virtuaaliopintoina.

Ratkaisuehdotuksia

- Virtuaaliammattikorkeakouluopintoja pidetään jokaisessa ammattikorkeakoulussa jatkuvasti esillä muun tarjonnan yhteydessä. Opiskelijoille ja henkilöstölle tiedotetaan aktiivisesti VirtuaaliAMK-opintojen mahdollisuuksista. Korostetaan, että verkko-opinnoissa opitaan tämän päivän verkostoituneessa ja kansainvälisessä työelämässä tarvittavia taitoja.
- Opiskelijan annetaan ilmoittautua VirtuaaliAMK-opintoihin ja päätetään niiden sopivuudesta HOPSiin vasta puoltovaiheessa. Tällainen käytäntö helpottaisi opintoihin hakeutumista. Joissain ammattikorkeakouluissa neuvotellaan nyt ensin opintojen sopivuudesta HOPSiin ja vasta sitten hakemus pannaan vireille VirtuaaliAMKiin.
- Ammattikorkeakoulut vastaavat laadukkaasti verkko-opetuksen tuottamisesta. Ammattikorkeakoulujen henkilöstön verkko-opetuksen taitoja ylläpidetään ja kehitetään koko ajan systemaattisesti. Kussakin ammattikorkeakoulussa koulutusohjelmittain suunnitellaan verkko-opintoina tarjottavat sisällöt ja kehitetään myös ammattiaineiden verkko-opintoja.

- AMK:t vaihtavat keskenään kokonaisia opiskelijaryhmiä. Ryhmävaihdoilla tuetaan ammattikorkeakoulujen profiloitumista ja suunnataan opetuskustannuksia mielekkäästi. Ryhmävaihdoilla voidaan tukea opettajan mahdollisuuksia keskittyä omalle osaamisalueelleen. Ryhmävaihdoissa voidaan neuvotella opintojen sisältöjen ohella myös pedagogiikasta.
- VirtuaaliAMK:n portaalissa opintojakson tarjoaja vastaa opintojakson esitietojen kuvaamisesta riittävän tarkasti. Puoltaja vastaa siitä, että puolletulla opiskelijalla on nämä esitiedot.
- Ammattikorkeakoulussa pitäisi olla mahdollisuuksia neuvotella joustavasti opettajan kanssa työtehtävien muuttamisesta, jos opiskelijoita opintojaksototeutukseen on tulossa huomattavasti odotettua enemmän tai vähemmän. Jokaisessa ammattikorkeakoulussa pitäisi luoda tätä varten neuvottelukäytännöt ja suositukset.
- Opettajalla on resursseja laadukkaaseen opetukseen ja ohjaukseen. Hänellä on tarvittaessa käytössään audio- ja videoneuvottelutyökalut, joilla voi samanaikaisesti puhumalla, kuuntelemalla, kysymällä ja vastaamalla ohjata opiskelijoita.
- Ammattikorkeakoulujen tulisi pitää kunnia-asianaan tarjota laadukasta opetusta koko AMK-kentälle. Tarjoava ammattikorkeakoulu saisi opiskelijamaksuina resursseja omien vahvuusalueidensa syventämiseen.
- Parhaimmillaan samaa sisältöä voidaan tarjota erilaisin pedagogisin lähestymistavoin, jolloin opiskelija voisi valita niistä itselleen sopivimman.
- Ammattikorkeakoulut sopivat omista VirtuaaliAMK-prosesseistaan (tarjonta, ilmoittautumisten käsittely, tiedotus, opetus jne.) ja tiedottavat niistä selkeästi omalle henkilöstölleen ja opiskelijoilleen.
- Ammattikorkeakoulut huolehtivat oman opetushenkilöstönsä verkko-opetuskoulutuksesta ja -tuesta.

Opiskelijaliikkuvuuden esteitä

Vuoden 2006 AMK-opiskelijakyselyssä ja AMK-henkilöstön haastattelututkimuksessa nousi esiin seuraavia opiskelijaliikkuvuuden esteitä:

- Opiskelijat eivät tiedä VirtuaaliAMK:n opintotarjonnasta eivätkä löydä sitä.
- VirtuaaliAMK:ssa opiskelijoiden tarpeet ja tarjonta eivät kohtaa. Erityisen vähän tarjotaan ammattiopintoja, koulutusohjelmien oman alan ydinsisältöjä, eikä kesälukukaudelle ole tarpeeksi tarjontaa.
- VirtuaaliAMK:ssa tarjottavien opintojaksojen pedagoginen lähestymistapa saattaa poiketa oman ammattikorkeakoulun pedagogiikasta, ja siksi opintoja ei suositella omille opiskelijoille.
- Monet opettajat kokevat, etteivät vielä hallitse verkko-opettamista.
- Opetuksen tarjoaminen Virtuaaliammattikorkeakoulussa koetaan riskinä: Tuleeko opiskelijoita liian vähän ja toteutus joudutaan peruuttamaan? Tuleeko opiskelijoita liikaa ja ylimääräiset joudutaan hylkäämään?

Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu - Joustavan opinto-oikeuden asianomistajaryhmä:
 Stig Blomqvist (ARCADA), Niina Hakso (RAMK), Pekka Harjula (HUMAK),
 Jari Heintie (STADIA), Eija Kalliala (HAAGA-HELIA), Riina Kleimola (KPAMK),
 Annina Laakso (Turun AMK), Teija Lehto (VirtuaaliAMK kehittämissyksikkö),
 Leena Vainio (HAMK)

- Ollaan huolissaan siitä, että opiskelijoiden hakeutuminen VirtuaaliAMK:n opintoihin saattaa vähentää oman AMK:n opintojaksojen toteutuksia.
- AMK:jen sisäisen tiedottamisen puute, ei systemaattista resurssointia toimintaprosessille, kaikki koulutusohjelmat eivät ole vielä tunnistaneet mahdollisuuksia.
- Virtuaaliopintoihin liittyvän toiminnan selkiytymättömyys AMK:jen sisällä.
- Joissakin AMK:issa tulkitaan, että oma tarjonta riittää, eikä virtuaaliopetus ole strategisesti tärkeää.